

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 23. An opinio aliqua ideo censeri debeat probabilior, vel etiam probabilis, hoc ipso, quòd doceatur à pluribus, vel à multis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

lium, plus tribuendum est antiquis quàm recentibus, quia illi fuerunt magis vicini auctoribus legum & ab initio interpretes earum; si sint circa materias fidei & morum, plus est tribuendum Sanctioribus quàm aliis, quia illi & amplius illuminantur à Deo & melius sciunt mystica discernere; circa materias attingentes conscientiam, plus tribuendum Theologis quàm Juristis; circa materias juridicas, plus Juristis, quàm Theologis &c., quia cuique in sua arte & professione est magis fidendum.

135

§. III. Major numerus auctorum, per se loquendo, facit majorem auctoritatem, quia plures oculi plus vident quàm pauciores: intellige tamen, cæteris paribus, nam S. *Aug.* de doctr. Christ 1. 2. c. 8. loquens de auctoritate extrinseca manifestè docet graviores auctores & pauciores posse æquivalere pluribus non ita gravibus, uti rectè expendit *Ess.* in app. a. 126. *Nav.* ait, quòd opinio, quæ docetur à sex doctoribus eam ex professo tractantibus sit censenda communior & probabilior, quàm quæ tenetur à 50. aliis, qui alicujus alterius auctoritatem sequuntur; & hoc demonstrat *Carden.* in 1. crisi. d. 11. c. 2. a 4. item in 2. crisi d. 3 n. 9. Similiter plus tribuendum est scribentibus absque passione & particulari affectu, quàm antecederet affectis uni parti aut pro una æmulantibus, ideoque plus docentibus indifferenter & sine spe lucri, quàm advocatis unius partis; plus liberè dicentibus, quòd sentiunt, quàm obligatis ad sequendum unum auctorem vel certam viam. Videri potest *Laurent.* hìc d. 4. à n. 62.

136

Q. 23. An opinio aliqua censei debeat probabilior vel etiam probabilis, hoc ipse quòd doceatur à pluribus vel à multis. R. Cum *Carden.* in 1. crisi d. 11. à n. 197. non semper, uti ostenditur in exemplis apud *Carden.*, nam

Quinque

Quinque Auctores docent, quòd contritio perfecta non semper fit conjuncta cum remissione peccatorum: quòd possit revelari confessio ad probandum valorem matrimonii; aut ad impediendum, ne invalidè contrahatur: quòd Doctor in Theologia vel Jure Canonico possit sine Episcopi approbatione audire Confessiones: quòd Sacerdos possit consecrare extra Missam pro viatico infirmi: quòd Matrimonium fidelis cum hæretico sit invalidum.

Sex docent, verba non esse de essentia absolutio- nis sed alio signo perfici posse: Eum, qui se pollicitus est Religiosi, non teneri in confessione explicare circumstantiam sacrilegii: non esse mortale, si confessarius revelet veniale; nec si revelet peccatum publicum pœnitentis: non posse omnes Sacerdotes absolvere in articulo mortis.

Septem docent, non omnia Sacramenta fuisse à Christo instituta: Episcopum hæreticum vel degradatum vel à Papa impeditum invalidè ordinare: non licere communicare nisi cibo digesto & capto somno: Matrimonium consummatum posse dissolvi saltem auctoritate Papæ per professionem religiosam: matrimonio clandestino valido non legitimari prolem antea susceptam, uti refert *Sanch.* de matr. l. 3. d. 44. n. 2.

Octo docent, non esse mortale solenniter administrare Sacramenta in mortali: posse fidelem in mortali constitutum & contritum accedere ad communionem sine confessione, si speret brevi ad futurum Confessarium, cui devotius confitebitur: posse Papam dispensare in impedimentis jure naturali dirimentibus matrimonium.

Novem docent, Prælatos regulares posse sine approbatione Episcopi audire confessiones sæcularium.

Decem docent, votum non peccandi non posse

E

commu-

commutari : Diaconatum non esse verum Sacramentum Ordinis : concubitum Clerici in Sacris esse simplicem fornicationem , uti refert *Sanch.* l. 7. d. 27. n. 20.

142 *Duodecim* docent, non violari sigillum per revelationem peccatorum committendorum : Christum non consecrassè verbis sed solâ voluntate vel alio signo externo.

143 *Tredecim* docent, mappas Altaris non necessariò debere esse benedictas.

144 *Sedecim* docent, infantes sine ullo baptismo decedentes posse aliquibus casibus salutem consequi.

145 *Viginti quinque* docent, omnes gradus consanguinitatis vel affinitatis *Levit.* 18 prohibitos dirimere matrimonium jure naturali.

146 *Vigintiocto* docent, matrimonium Eunuchi carentis utroque testiculo esse validum : in quibusdam causis Ecclesiasticis posse cognoscere & judicare laicos, uti refert *Carden* n. 248.

147 *Quadringinta & plures*, quos referunt *Sanch.* l. 6. d. 16. n. 2. *Arfd.* T. 2. p. 2. tr. 1. c. 3. q. 16. *Stozl.* 2. n. 244., dicunt Confessarium, qui ex confessione novit pœnitentem esse indignum officio, posse ideo illi in electione gratuita & secreta suum suffragium negare : Sententiæ autem illæ omnes sunt improbabilis & oppositæ illis sunt certæ, ergo præcisè numerus auctorum, etiam Catholicorum, non facit sententiam esse probabilem : *Nec obstat*, quòd Ecclesia vix possit ignorare ejusmodi opiniones teneri, & tamen non semper damnet, nam *Ecclesia Dei*, inquit *S. Aug.* Epist. 119. c. 19. *inter multam paleam multa que zizania constituta, multa tolerat, & tamen qua sunt contra fidem vel bonam vitam, non approbat.* Ratio autem, cur numerus auctorum præcisè non reddat semper opinionem probabilem, hæc est,

148
149
150
quia

quia quandoque primi auctores ejusmodi sententiarum non satis examinarunt utrimque fundamenta, reliqui autem transcripserunt tantum, & similiter cœcè secuti sunt; quandoque successu temporis inventæ sunt novæ rationes convincentes aut principium certum in contrarium; quandoque emanarunt declarationes, per quas antiquatæ sunt ejusmodi sententiæ & elisa earum probabilitas. Sapienter dixit *Cardin. Sfondratus* in Reg. Sacerd. l. 1. §. 20. & l. 2. §. 14. n. 6. *Sunt opiniones instar monetae, cujus valor non ex numero sed pondere & metallo aestimatur: sic opiniones, non Doctorum numerus, sed major ratio, veritas & prudentia commendat, alioquin semper vincerent facti, quorum numerus, quam prudentum major est.*

Q 24. *Quis reserere possit & ad quem spectet* 150
judicare, an hæc vel illa opinio sit probabilis. R.

§. I. De probabilitate intrinseca opinionis possunt judicare soli doctissimi & in re morali versatissimi, non autem mediocriter docti, ita *Tapia, Moys, Carden.* in i. cr. d. 59 n. 4. Ratio est, quia ut sciatur, an hæc opinio sit intrinsecè probabilis, sciri debet, quid sit stricta probabilitas, item conferri debent motiva hujus & oppositæ opinionis, ac considerari, an motiva pro hac non sint fortè levia, dubia, æquivoca, Sophistica, item an non pro contraria sint motiva certa, hoc autem non possunt nisi viri doctissimi & in re morali versatissimi, ergo. Notat autem specialiter *Gran.* viris ingeniosis parum in re morali versatis maximum esse periculum hinc errandi, nam facile nova inveniunt, & quæ invenerint, facile judicant certa, (quia suum cuique pulchrum) cum tamen aliis sapientibus sæpe videantur frivola.

§. II. Vir mediocriter doctus potest judicare de 151
 probabilitate extrinseca opinionis, si statum quæstio-